

A scenic landscape of a Scottish highland. In the foreground, three white sheep with thick wool are looking towards the camera, partially obscured by a wire fence. The middle ground is a vast, open field of dry, golden-brown grass. In the background, a large, rugged mountain with patches of snow on its peaks rises against a sky filled with dramatic, grey and white clouds. The overall atmosphere is serene and natural.

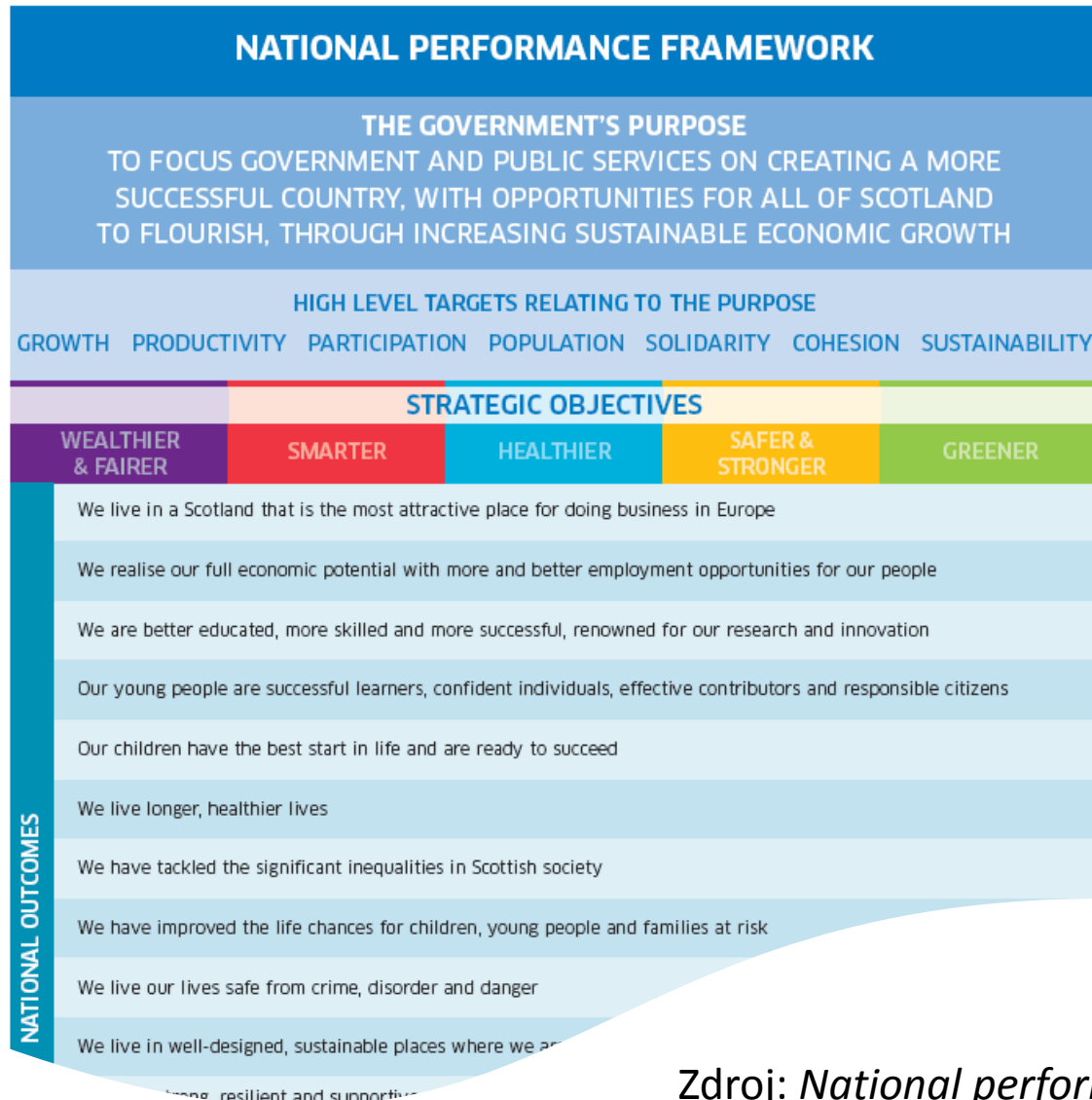
Standard učitelské profese ve Skotsku

PhDr. Jan Voda, Ph.D., Brno, 27. 11. 2014

Strategická vize Skotska

Pět strategických cílů Skotska

Zdroj: *National performance framework, 2011*

Chytřejší Skotsko

- Jsme vzdělanější, zkušenější a úspěšnější národ, pověstný pro náš výzkum a inovace.
- Naši mladí lidé jsou úspěšní učící se jedinci (*learners*), sebevědomé osobnosti, efektivní přispěvatelé (*contributors*) a odpovědní občané.
- Naše děti mají nejlepší start do života a jsou připraveny k úspěchu.
- Zlepšili jsme životní šance pro ohrožené děti, mládež a rodiny.

curriculum for excellence

Scotland's new curriculum

Curriculum for excellence

SCOTTISH EXECUTIVE

„Naše aspirace jsou umožnit všem dětem rozvinout svůj potenciál jako úspěšní studenti (*learners*), sebevědomí jedinci, odpovědní občané a platní přispěvatelé k životu ve společnosti.“ (*Scottish Executive, 2004*)

The Scottish
Government
Riaghaltas na h-Alba

„Jeden z nejambicióznějších programů transformace vzdělávání, který kdy Skotsko mělo...“ (*Scottish Government, 2008*)

Curriculum for excellence

The Telegraph

„Skotští učitelé jsou ‚zmítáni v temnotách‘, protože nové kurikulum je nejasné v tom, co by se děti ve třídě měly učit...“ (The Telegraph, 2012)

**UNIVERSITY OF
STIRLING**

„Náš výzkum nás přesvědčil o tom, že Skotsko má vysoce profesionální a motivované učitele, nicméně, takový závazek (rozuměj tvorba nového kurikula) je pro mnoho lidí obtížný z důvodu nejasnosti a nesoudržnosti v dokumentech, jimiž se řídila implementace CfE, a pro nedostatek systematických postupů pro přemostění realizační mezery mezi politikou a praxí.“ (Priestley & Minty, 2012)

TEACHING SCOTLAND'S FUTURE

Report of a review of teacher education in Scotland

prosinec 2010

- Dva nejdůležitější a současně nejdosažitelnější způsoby, jak může školní vzdělání naplnit vysoké aspirace, které Skotsko klade na svou mladou generaci spočívají v podpoře a posílení – zaprvé – kvality výuky a – za druhé – kvality vedení škol.
- Učitelství by mělo být uznáno ve své komplexnosti a náročnosti vyžadující nejvyšší úroveň profesní způsobilosti a osobního nasazení.
- Celoživotní vzdělávání učitelů, jež je v současnosti příliš roztráštěné a často náhodné, by mělo být jádrem tohoto procesu, se všemi filozofickými aspekty, důsledky pro kvalitu, soudržnost a efektivitu. (Donaldson, 2011)

březen 2011

„Jednoduše řečeno, nemůžeme si dovolit, abychom se nechopili příležitostí pojmenovaných v *Teaching Scotland's future* a neposkytovali nejlepší podmínky, ve kterých se naši učitelé mohou učit a rozvíjet se a nasazovat své posílené schopnosti pro dosažení ještě vyšší úrovně vzdělávání. Současná a budoucí generace skotských dětí od nás neočekává nic menšího.“
(*Continuing...*, 2011)

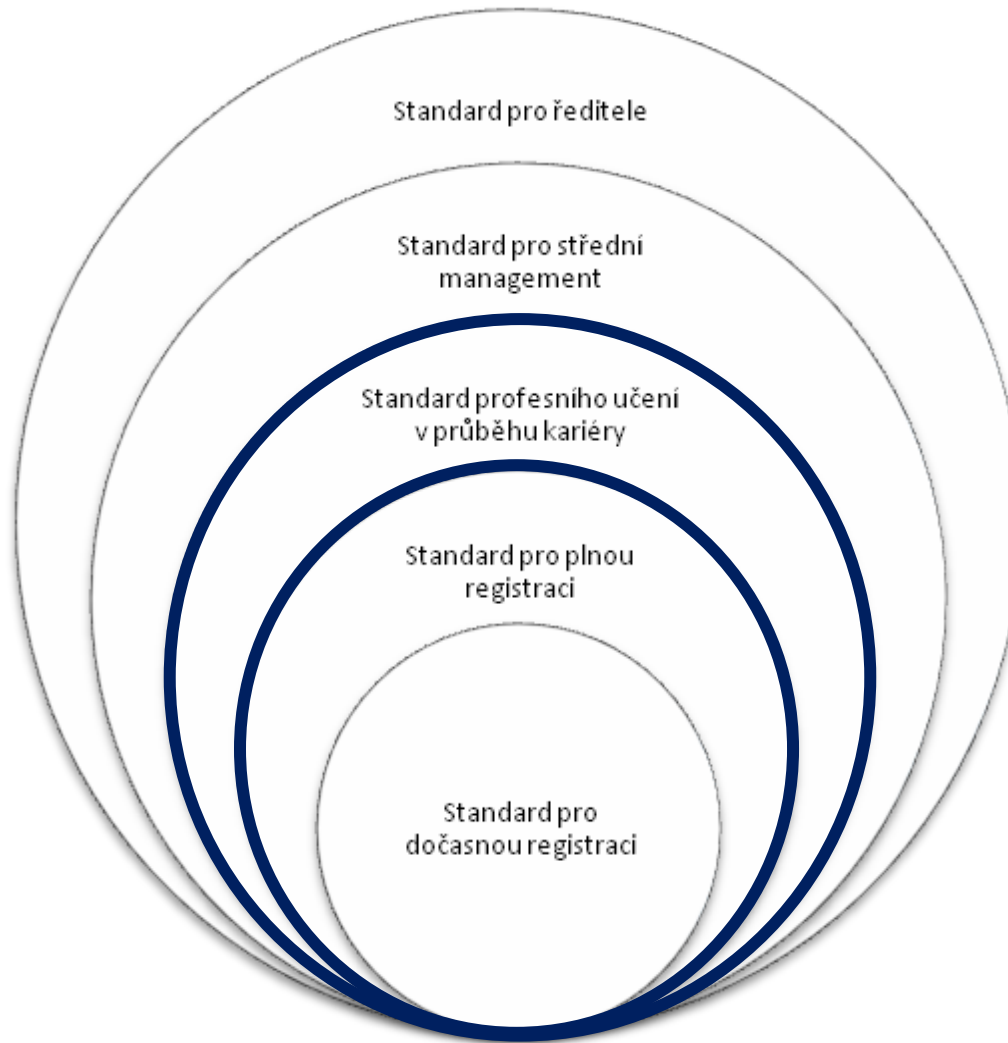
50 Donaldsonových doporučení bylo přestrukturováno do 6 skupin:

1. Nastavení vzdělávací politiky a strategických směrů pro vzdělávání učitelů ve Skotsku.
2. Větší dostupnost dalšího vzdělávání učitelů prostřednictvím posílené partnerské spolupráce.
3. Získávání správných lidí pro učitelství zlepšením způsobu výběru.
4. Nejlepší start: zlepšit náš přístup v počáteční fázi vzdělávání učitelů.
5. Podpora kultury trvalého profesního vzdělávání v průběhu učitelské kariéry.
6. Podpora rozvoje nejlepšího způsobu vedení ve skotském vzdělávání.

The logo features the text 'gtc' in a large, white, lowercase serif font, with the 'g' being significantly larger than the 't' and 'c'. To the right of 'gtc' is the word 'SCOTLAND' in a smaller, white, uppercase sans-serif font. The entire text is set against a dark blue background. A vertical bar of a lighter blue shade runs along the right edge of the dark blue area.

gtc
SCOTLAND

3 úrovně standardu

Průřezová témata ve standardu

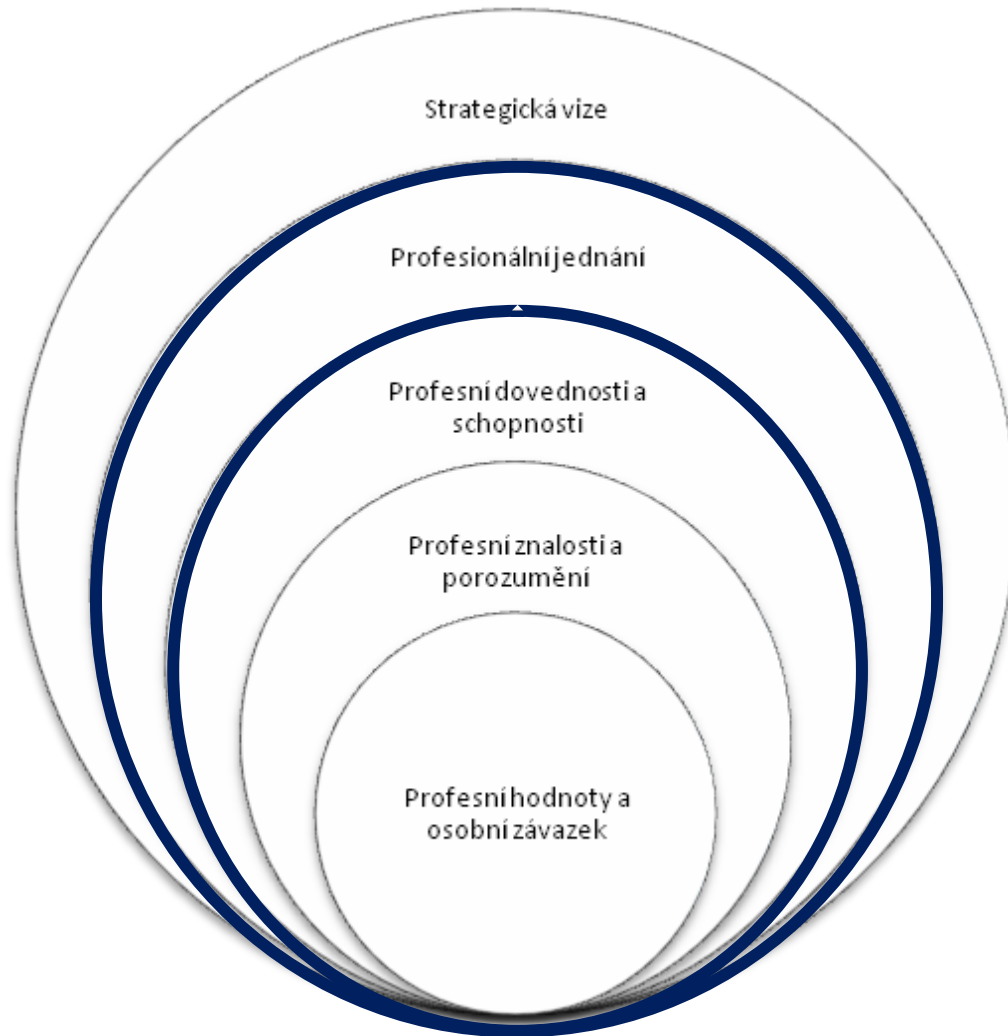
Profesní hodnoty a osobní závazek

- Sociální spravedlnost
- Integrita
- Důvěra a respekt
- Profesní závazek

Učení pro udržitelnost

Leadership

Cibulové schéma standardů

Standard pro registraci

Profesní znalosti a porozumění

1. Kurikulum
2. Vzdělávací systém a profesní odpovědnost
3. Pedagogická teorie a praxe

Profesní dovednosti a schopnosti

1. Vyučování a učení
2. Organizace a řízení třídy
3. Hodnocení žáků
4. Profesní reflexe a komunikace

Standard pro profesní učení v průběhu kariéry

1. pedagogika, učení a znalost vyučovaného oboru;
2. kurikulum a hodnocení;
3. sledování nových informací (*enquiry*) a výzkum;
4. vzdělávací kontext a aktuální debata v politice, ve vzdělávání a v praxi;
5. udržování a rozvíjení profesního učení;
6. učení pro udržitelnost.

Standard pro vedoucí pracovníky

Profesní znalosti a porozumění

- Vyučování a učení
- Vzdělávací politika
- Sociální a environmentální trendy a rozvoj
- Leadership and management

Interpersonální dovednosti a schopnosti:

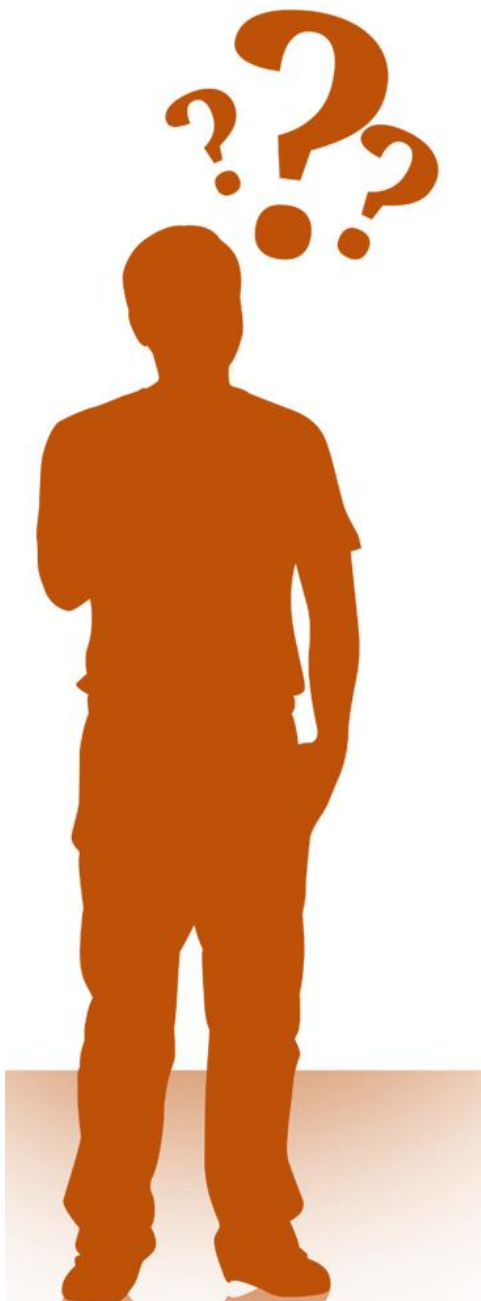
- Demonstruje sebevědomí a inspiruje a motivuje ostatní.
- Dělá moudré úsudky a rozhoduje se adekvátně
- Efektivně komunikuje.
- Prokazuje politický vhled.

Standard pro vedoucí pracovníky

Profesionální jednání ředitelů škol:

1. Zakládá, udržuje a zlepšuje kulturu vlastního hodnocení školy.
2. Rozvíjí schopnosti, odbornou kapacitu učitelského sboru a leadership k podpoře učení.
3. Zajišťuje trvale vysokou kvalitu výuky pro všechny žáky.
4. Buduje a prohlubuje partnerství se žáky, jejich rodinami a relevantními partnery k uspokojení zjištěných potřeb všech žáků.
5. Efektivně přiděluje zdroje v souladu se strategickými a provozními prioritami.

Otázky na závěr: Příliš mnoho, příliš rychle?

„Když náboženství stačí deset přikázání, kolik kompetencí je zapotřebí, aby se člověk stal učitelem?“ (Standard pro plnou registraci jich obsahuje 96; *Stronach in McNally et al., 2007*)

Děkuji za pozornost!

PhDr. Jan Voda, Ph.D.
PedF UK Praha
jan.voda@pedf.cuni.cz